

معماری اقلیمی در منطقه سیستان

تالیف: سیده وحیده موسوی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معماری اقلیمی در منطقه سیستان

تالیف:

سیده وحیده موسوی

کارشناسی ارشد مهندسی معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان

انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

سرشناسه : موسوی، سیده وحیده، ۱۳۷۱-

Mousavi, Seyyedah Wahida, ۱۹۹۲-

عنوان و نام پدیدآور : معماری اقلیمی در منطقه سیستان / تالیف سیده وحیده موسوی.

مشخصات نشر : تهران: انتشارات موجک، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری : ۴۴ ص: مصور (بخشی رنگی).

شابک : ۹-۵۷۱-۹۹۴-۶۰۰-۹۷۸، ۱۱۵۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

یادداشت : کتابنامه.

موضوع : معماری -- ایران -- سیستان -- عوامل اقلیمی

موضوع : Architecture -- Iran -- Sistan -- Climatic factors

موضوع : معماری بومی -- ایران -- سیستان و بلوچستان

موضوع : Vernacular architecture -- Iran -- Sistan and Baluchestan

موضوع : معماری -- ایران -- حمزه آباد (روستا) -- عوامل اقلیمی

موضوع : Architecture and climate -- Iran -- Hamzehabad (Sistan and Baluchestan)

رده بندی کنگره : NA۲۵۴۱

رده بندی دیویی : ۷۲۰/۹۵۵۷۴

شماره کتابشناسی ملی : ۹۱۷۶۶۹۱

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

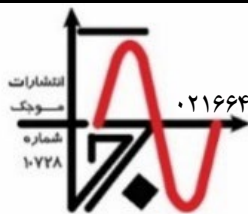
انتشارات موجک

واتساپ : ۰۹۳۶۳۰۳۱۲۵۸ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش : ۰۲۶۳۲۷۰۵۳۱۸ - ۰۲۶۳۲۷۲۲۶۵۹ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳ - ۰۲۱۶۶۴۲۹۷۳۳

ایمیل : mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir

عنوان : معماری اقلیمی در منطقه سیستان

تالیف : سیده وحیده موسوی

مشخصات ظاهری : ۴۴ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول : بهار ۱۴۰۲، تیراژ : ۵۰۰ جلد

قیمت : ۱۱۵۰۰۰۰ ریال، شابک : ۹-۵۷۱-۹۹۴-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق چاپ

و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را ندارد. متخلفین به موجب بند ۵ ماده

قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۷	پیش‌گفتار.....
۹	فصل اول: استفاده از معماری اقلیمی در روستا حمزه آباد سیستان.....
۹	۱-۱ مقدمه.....
۱۰	۲-۱ جغرافیای سیستان.....
۱۱	۳-۱ باد و پیشینه آن در سیستان.....
۱۲	۴-۱ شناسایی محیط و اقلیم روستا حمزه آباد.....
۱۳	۵-۱ دلایل اقلیمی.....
۱۳	۱-۵-۱ بافت روستا.....
۱۳	۲-۵-۱ جهت استقرار ساختمان.....
۱۴	۶-۱ سازگاری با اقلیم.....
۱۵	۱-۶-۱ کلک (بادگیر یکطرفه سیستانی) و سقف گنبدی.....
۱۶	۲-۶-۱ مصالح.....
۱۶	۳-۶-۱ تراکم و سایه اندازی.....
۱۶	۷-۱ نتیجه‌گیری.....
۱۸	مراجع.....

فصل دوم: بررسی راهکارهای مقابله با طوفان گرد و غبار در ابنیه بومی منطقه

سیستان.....	۲۱
۱-۲ مقدمه.....	۲۱
۲-۲ پیشینه.....	۲۲
۳-۲ فرضیه‌ها.....	۲۳
۴-۲ روش تحقیق.....	۲۳
۵-۲ محدوده تحقیق.....	۲۴
۶-۲ مبانی نظری.....	۲۴
۷-۲ کولک.....	۲۶
۸-۲ سورک.....	۲۶
۹-۲ خارخانه.....	۲۷
۱۰-۲ نتیجه‌گیری.....	۲۹
مراجع.....	۳۰

فصل سوم: بررسی و تحلیل ریز فضاها در مسکن بومی سیستان.....

۱-۳ مقدمه.....	۳۳
۲-۳ معرفی مختصر ویژگی‌های منطقه سیستان.....	۳۵
۳-۳ تحلیل و مقایسه ویژگی‌های هندسی ریز فضاها.....	۳۵
۴-۳ معماری مسکن بومی منطقه سیستان.....	۳۷
۵-۳ تحلیل معماری مسکن بومی منطقه سیستان.....	۴۱
۱-۵-۳ نقش پنجره و بازشوها در مساکن بومی منطقه سیستان.....	۴۲
۲-۵-۳ نصب پنجره در قسمت بالای دیوار (علت).....	۴۲
۶-۳ نتیجه‌گیری.....	۴۲
مراجع.....	۴۳

پیش‌گفتار

انسان موجودیست که همیشه به دنبال رفاه و آسایش بوده است. از همین جهت در ساخت مسکن به شرایط محیطی و اقلیمی منطقه بسیار توجه کرده است. در ایران از دیرباز شاهد ساختمان‌هایی هستیم که با توجه به اقلیم منطقه مورد نظر ساخته شده‌اند که این امر خود باعث اصالت یافتن بنا می‌شود. طراحی اقلیمی را می‌توان به اصول معماری پایدار شباهت داد. کاهش استفاده از انرژی تجدید ناپذیر و استفاده حداکثر از انرژی‌های تجدید پذیر همچون باد و... کاهش اتلاف انرژی ساختمان از اصول معماری پایدار است که در طراحی اقلیمی مورد توجه قرار گرفته است.

ساکنان مناطق بیابانی، با درک شرایط متناسب با محدودیت‌های اقلیمی و بومی به فنونی برای سازگاری و بقا در شرایط نامناسب محیطی دست یافتند. منطقه سیستان در شمال استان سیستان و بلوچستان که در معرض وزش بادهای شدید تابستانه (۱۲۰ روزه) و حرکت ماسه‌های روان در جهت اماکن زیستی است که خسارات زیادی را به منطقه تحمیل می‌کند. معماران بومی، با راهکارهای اقلیمی و سنتی موفق به مهار شرایط نامساعد محیطی شده‌اند.

برمنا تحقیقات انجام شده در مورد مسکن و معماری روستایی، مسکن روستایی داری ارزش‌های معماری همانند سادگی و بی‌پیرایگی، الگوهای بصری و زیبا شناختی، انطباق با محیط طبیعی، هماهنگی با عملکرد زیستی و معیشتی، استفاده از مصالح محلی و دانش بومی و... که به آن هویت خاصی می‌دهد. در این منطقه که معماران بومی با استفاده از عناصر و معاری خاصی از شاخصه اقلیمی (باد ۱۲۰ روزه) منطقه در جهت بهره‌مندی هر چه بیشتر از انرژی‌های طبیعی منطقه استفاده کرده‌اند.

در این کتاب از روش مشاهدات میدانی و منابع موجود با هدف بررسی معماری اقلیمی و روش‌های بهره‌گیری از انرژی‌های طبیعی در جهت کاهش اتلاف انرژی برای ایجاد آسایش حرارتی و سازگاری با اقلیم در ساخت خانه‌های روستا حمزه آباد، بر اساس میزان سازگاری اقلیم می‌پردازیم

و به این نتیجه رسیدیم که استفاده از شیوه‌های بومی به نوبه خود تاثیر به سزایی در ایجاد محیط مطلوب را در ساختمان‌های بومی داشته است.

در این کتاب سعی بر مطالعه و شناخت عناصر بومی منطقه شده و هدف از این مطالعات حفظ و امروزی‌سازی این عناصر در جهت ایجاد آسایش حرارتی و تهویه مطبوع ابنیه می‌باشد. نتایج این تجربه و تحلیل تلفیق عناصر بومی، امروزی‌سازی عناصر و ایجاد فضای سبز جهت بهبود بخشیدن شرایط محیطی می‌باشد.

همچنین در این کتاب با معرفی و تحلیل ریز فضاها، معماری روستایی منطقه سیستان با هدف شناسایی بهتر و دقیق‌تر معماری روستایی سیستان جهت بهره‌گیری از آن در معماری امروزی می‌باشد.

شیوه سازماندهی کتاب حاضر به صورت زیر می‌باشد.

فصل اول: استفاده از معماری اقلیمی در روستا حمزه آباد سیستان

فصل دوم: بررسی راهکارهای مقابله با طوفان گرد و غبار در ابنیه بومی منطقه سیستان

فصل سوم: بررسی و تحلیل ریز فضاها در مسکن بومی سیستان

در پایان، بر خود لازم می‌دانم که از همه عزیزان و بزرگوارانی که در مراحل گوناگون آماده‌سازی این کتاب من را یاری نموده‌اند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمایم.

سیده وحیده موسوی

بهار ۱۴۰۲

Climatic Architecture in Sistan Region

Seyyedah Vahida Mousavi

انسان موجودیست که همیشه به دنبال رفاه و آسایش بوده است. از همین جهت در ساخت مسکن به شرایط محیطی و اقلیمی منطقه بسیار توجه کرده است. در ایران از دیرباز شاهد ساختمان‌هایی هستیم که با توجه به اقلیم منطقه مورد نظر ساخته شده‌اند که این امر خود باعث اصالت یافتن بنا می‌شود.

طراحی اقلیمی را می‌توان به اصول معماری پایدار شباهت داد. کاهش استفاده از انرژی تجدید ناپذیر و استفاده حداکثر از انرژی‌های تجدید پذیر همچون باد و... کاهش اتلاف انرژی ساختمان از اصول معماری پایدار است که در طراحی اقلیمی مورد توجه قرار گرفته است.

ساکنان مناطق بیابانی، با درک شرایط متناسب با محدودیت‌های اقلیمی و بومی به فنونی برای سازگاری و بقا در شرایط نامناسب محیطی دست یافتند. منطقه سیستان در شمال استان سیستان و بلوچستان که در معرض وزش بادهای شدید تابستانه (۱۲۰ روزه) و حرکت ماسه‌های روان در جهت اماکن زیستی است که خسارات زیادی را به منطقه تحمیل می‌کند. معماران بومی، با راهکارهای اقلیمی و سنتی موفق به مهار شرایط نامساعد محیطی شده‌اند.

